

Підгординська А. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМИ СУДОВИМИ УСТАНОВАМИ

В статті розглянуто актуальні питання співробітництва України з міжнародними судовими установами в рамках кримінального процесу. Проаналізовано поняття «міжнародний судовий орган», «міжнародна судова установа», «міжнародний трибунал», «міжнародний суд», на підставі чого зроблено висновок про відсутність суттєвих відмінностей, з кримінально-процесуальної точки зору (які мають місце з позицій міжнародного права), між ними та про те, що всі ці органи виступають елементами системи міжнародної кримінальної юстиції (або правосуддя). Крім того, пропонується використовувати в кримінальному процесі загальне поняття «міжнародна судова установа», під яким доцільно розуміти судовий або інший орган, наділений аналогічними повноваженнями на здійснення кримінального провадження (правосуддя), створений на підставі міжнародного договору або рішенням міжнародної організації (членом якої є Україна), згоду на юрисдикційність якого надано Україною в установленому порядку. Пропонується розробити та прийняти спеціальний Закон України, спрямований на врегулювання процесуального порядку співробітництва з міжнародними судовими установами (в тому числі й Міжнародним кримінальним судом) з метою забезпечення реалізації норм відповідних міжнародних договорів. Особливого значення необхідність і доцільність такого нормативно-правового акта набуває в контексті визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду без ратифікації Римського статуту.

Ключові слова: міжнародне співробітництво у кримінальному провадженні, міжнародне правосуддя, міжнародні судові установи, міжнародні трибунали, міжнародний кримінальний процес, Міжнародний кримінальний суд, міжнародна юстиція, виконання вироку, передача осіб, видача осіб.

В статье рассмотрены актуальные вопросы сотрудничества Украины с международными судебными учреждениями в пределах уголовного процесса. Проанализированы понятия «международный судебный орган», «международное судебное учреждение», «международный трибунал», «международный суд», на основании чего сделан вывод об отсутствии существенных отличий для применения этих терминов в уголовном процессе (несмотря на то, что они имеют место с точки зрения международного права), а также о том, что все эти органы являются элементами системы международной уголовной юстиции (правосудия). Кроме того, предлагается использовать в уголовно-процессуальной сфере собирательное понятие «международное судебное учреждение», под которым целесообразно понимать судебный или иной орган, наделенный аналогичными полномочиями на осуществление уголовного производства (правосудия), созданный на основании международного договора или решением международной организации (членом которой является Украина), со-

гласие на юрисдикционность которого дано в установленном законодательством Украины порядке. Предлагается разработать и принять специальный Закон Украины, который бы определял процессуальный порядок сотрудничества Украины с международными судебными учреждениями (в том числе и с Международным уголовным судом), для обеспечения реализации принятых по договорам обязательств. Особое значение приобретает наличие такого нормативно-правового акта в контексте признания Украиной юрисдикции Международного уголовного суда без ратификации Римского статута.

Ключевые слова: *международное сотрудничество в уголовном производстве, международное правосудие, международные судебные учреждения, международный уголовный процесс, международная юстиция, исполнение приговора, передача лиц, выдача лиц.*

Україна наразі є активною учасницею міжнародних договорів у сфері міжнародного співробітництва у кримінальному процесі, зокрема, це стосується співробітництва з міжнародними судовими установами. Взаємодія держав і так званих «міжнародних кримінальних судових установ» є одним із актуальних напрямів взаємодії між державами, що обумовлено посиленням ролі останніх в забезпеченні планетарного правопорядку засобами міжнародного кримінального права та відсутності у держав ефективних механізмів боротьби з масовими порушеннями основоположних прав і свобод людини на національних рівнях або небажанням держав забезпечувати діяльність таких механізмів [1, с. 3]. Глобальні та локальні світові процеси детермінують необхідність розширення такого співробітництва, поглиблення та удосконалення саме на внутрішньо національних рівнях окремих держав. В останні роки це безпосередньо стосується й України, оскільки на нашій території виникли окремі ситуації, які можливо вирішити також за допомогою механізму міжнародної кримінальної юстиції.

Досліджуване питання є одним із найскладніших як в міжнародному праві, так і кримінальному, кримінальному процесуальному, зокрема, з позицій визнання юрисдикції, аналізу і тлумачення окремих міжнародних договорів, відповідно до яких функціонують міжнародні судові установи, а також документів, пов'язаних із ними, узгодженості останніх із внутрішнім законодавством

тощо. Окремої актуальності в цьому контексті набули проблеми ратифікації Римського статуту (далі – РС) Міжнародного кримінального суду (далі – МКС), зважаючи на ситуації, що виникли на території України, а також можливості його застосування у зв'язку з цим.

Слід зауважити, що зазначеним питанням присвячено роботи здебільшого вчених-міжнародників, однак усе більше взаємодія в міжнародними судовими установами в межах кримінального процесу вивчається процесуалістами, оскільки регламентація останнього здійснюється кримінальним процесуальним законодавством (до якого, відповідно до КПК України, відносяться й міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України). Серед таких учених можна назвати П. Н. Бірюкова, І. П. Бліщенко, І. М. Бондарева, О. Г. Волеводза, С. А. Грицаєва, Н. В. Дрьоміну, О. В. Касинюк, А. Р. Каюмова, М. І. Костенка, І. С. Марусіна, В. П. Панова, В. П. Пилипенка, А. С. Подшибякіна, М. Г. Михайлова, М. І. Сірого, І. В. Фісенка та ін. Найбільшого розвитку набули дослідження в державах так званого «далекого зарубіжжя», однак, зважаючи на зростаючу актуальність, активувались й вітчизняні вчені. Розробка окремих питань співробітництва України з міжнародними судовими установами саме в межах кримінального процесу становить на сьогодні особливу актуальність, оскільки поглибленого вивчення потребують окремі питання останнього, зокрема, та процесуальний порядок такого співробітництва, уточнення термінології, забез-

печення прав осіб, яких можуть стосуватися міжнародні запити, тощо.

Кримінальний процесуальний кодекс (КПК) України в ст. 614 передбачив, що визнання та виконання в Україні вироків міжнародних судових установ, а також прийняття осіб, засуджених такими судами до позбавлення волі, здійснюється згідно з правилами КПК на підставі міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України. Тобто, можна зробити висновок, що законодавчо існує можливість співробітництва з міжнародними судовими установами, зокрема, шляхом визнання та виконання вироків таких установ, а також прийняття осіб, які засуджені останніми. Безперечно, включення такої норми – крок вперед, однак ефективна реалізація ст. 614 КПК залишається під питанням. Перша проблема, з якою стикаємося, – невизначеність поняття «міжнародна судова установа». У законодавстві України є визначення іноземного (міжнародного) юрисдикційного органу, під яким розуміється міжнародний судовий, міжнародний арбітражний орган, згода на здійснення юрисдикції яким щодо України надана відповідно до укладеного належним чином міжнародного договору України або в інший спосіб згідно із законами України, а також судовий, арбітражний орган іноземної держави (ст. 1 Порядку здійснення захисту прав та інтересів України під час розгляду справ у закордонних юрисдикційних органах, затвердженого Указом Президента України № 0581 від 25.06.2002 [2]). Наступне питання – відсутність сталої термінології при найменуванні системи органів кримінальної юстиції, зокрема, співвідношення понять «судова установа» та «судовий орган». Відповідь на це питання залишається поза законодавчим визначенням і потребує звернення до науки міжнародного права. В літературі зустрічаються різні найменування судів міжнародної кримінальної юстиції: «міжнародні судові органи», «міжнародні суди», «міжнародні судові установи», «міжнародні трибунали».

Розподіл системи органів міжнародного кримінального правосуддя на судові органи і установи авторами не обґрунтовується. Характеризуючи систему міжнародного правосуддя, автори, як правило, не розрізняють за будь-якою принциповою ознакою останні (наприклад, І. С. Марусін всі міжнародні суди, крім арбітражних, відносить до міжнародних судових установ). Термін «міжнародна судова установа» використовує М. Л. Ентін і відносить до них міжнародні судові органи загальної компетенції, суди з прав людини, суди інтеграційних об'єднань, квазіюрисдикційні органи міжнародних організацій [3, с. 8]. Автор зазначає, що не існує однієї загально визнаної класифікації, однак слід відокремлювати міжнародні судові установи спеціальної компетенції (кримінальні суди, зокрема і трибунали, наприклад, Нюрнберзький та Токійський трибунали, Міжнародний трибунал по колишній Югославії) та міжнародні судові установи універсального типу, що приймають до розгляду по суті різні види спорів (наприклад, Суд ЄС). Тобто, принципової різниці між вищевказаними термінами автор не вбачає.

І. С. Марусін зазначає, що «міжнародні судові установи, стороною розгляду в яких вправі виступати фізичні особи, являються органами міжнародних міждержавних організацій, які можуть бути допоміжним органом (тобто, не передбаченим установчим договором даної організації, а створеним в процесі функціонування нею самою – Міжнародний трибунал по Руанді); головним органом, тобто одним із керівних органів даної організації, як визначено в установчому договорі (Суд Андського Співтовариства); основним органом, для здійснення функцій якого й було створено дану організацію (Міжнародний кримінальний суд, Спеціальний Суд по Сьєрра-Леоне. Проміжне значення віддається судам з прав людини (Європейському та Міжамериканському) [1, с. 9].

Щодо розмежування понять «міжнародний судовий орган» і «міжнародна

судова установа», в літературі зазначається, що вони термінологічно в різних галузях права відрізняються. Наприклад, у кримінальному процесуальному праві орган – це збірне поняття, що означає або установу, або посадову особу, яка уповноважена здійснювати кримінальну процесуальну чи іншу діяльність. Установа в даному випадку означає конкретну організацію, яка буде займатися такою діяльністю [4].

В своєму дослідженні О.В. Васякіна, провівши аналіз із внутрішньодержавним правом, робить висновок, що поняття «міжнародний судовий орган» є загальним для всіх міжнародних судових установ чи інших організацій, що забезпечують діяльність міжнародних судів [5, с. 88].

Що стосується відповіді на питання, чи відносяться міжнародні трибунали до міжнародних судових установ, то також одностайності у цьому немає. Так, деякі автори (О.Г. Волеводз, Ю.А. Решетов) не розрізняють останні, відносячи до органів кримінального правосуддя – суди (незалежно від конкретного найменування), які спеціально створені для його відправлення у справах про міжнародні злочини або спеціально наділені юрисдикцією для цього [6, с. 303; 7, с. 125]. До таких судів автори відносять і трибунали *ad hoc*. В юридичному словнику суд визначається як орган, що здійснює правосуддя, під трибуналом же розуміється той же суд, наділений спеціальною компетенцією. Така спеціальна компетенція виділяється, оскільки трибунали носять тимчасовий характер, діють на відповідній території і виключно в межах представленої юрисдикції.

Деякими авторами пропонується виокремлення характеристик, за допомогою яких міжнародні судові установи відмежовуються від інших форм взаємодії держав при вирішенні спорів (І.П. Марусін), зокрема: 1) вони мають право виносити обов'язкові рішення для учасників спору, в тому числі й держав; 2) створення і діяльність таких установ здійснюється відповідно до норм міжнародного договору (спеціального) або за рішенням

відповідної міжнародної організації і не підпадає під юрисдикцію жодної держави; 3) формують та виражають власну, а не узгоджену позицію засновників; 4) основою їх діяльності та винесення рішень є норми міжнародного права як матеріального, так і процесуального [1, с. 9]. Вважаємо, що такі ознаки мають значення і для сфери кримінального процесу, оскільки від деяких характеристик напряду залежить, наприклад, можливість виконання вироку міжнародної судової установи на території України, з огляду на те, що є підставою створення. Зокрема, якщо міжнародна судова установа створена рішенням головного органу або організації (наприклад, Міжнародний трибунал по колишній Югославії створено на підставі рішення Ради Безпеки ООН), а держава є її членом (наприклад, членство в ООН, відповідно до ст. 2 Статуту ООН, зобов'язує добросовісно виконувати прийняті зобов'язання), то й держава має виконати винесений таким трибуналом вирок.

Для того, щоб міжнародна судова установа мала можливість реалізовувати свої повноваження на власній території і таким чином досягти мети створення в цілому, вона повинна діяти в межах передбаченої юрисдикції.

Юрисдикція – це категорія і національного, і міжнародного права. У міжнародному праві вона відображає два аспекти владного прийняття рішень: перший належить до утворення норм, що регулюють громадський порядок, а другий – до виконання цих норм [8, с. 197]. Кожна держава має право регулювати громадську поведінку в межах своєї території та поза нею у разі, якщо така поведінка стосується внутрішніх інтересів даної держави. Право держави наказувати правила поведінки на власній території є невід'ємним аспектом здійснення державного суверенітету. Таким чином проявляється й тісний зв'язок між суверенітетом і юрисдикцією [9]. Важливо розуміти, що міжнародна судова установа повинна мати юрисдикцію

на здійснення правосуддя саме в межах кримінального провадження, тобто кримінальну юрисдикцію щодо певної категорії злочинів. Юрисдикційний режим міжнародних кримінальних установ, зазначає Н. В. Дрьоміна, має відповідати вимогам легітимності, цілісності та єдності. При всій різноманітності можливих модифікацій, міжнародна кримінальна юрисдикція може бути двох типів: договірна (мультинаціональна) та загальнообов'язкова. Остання є примусовим заходом, здійснюваним іменем «світового співтовариства», внаслідок чого припускає можливість обмеження суверенітету держав без їхньої згоди, договірна – заснована на явно вираженій згоді держав на об'єднання своїх юрисдикційних повноважень і допускає поступку частини своєї юрисдикції [10, с. 186].

Міжнародні судові органи здійснюють свою юрисдикцію на тій же території, що й національні суди, тому важливо розмежовувати її. Як зазначає І. П. Марусін, міжнародні кримінальні судові установи здійснюють паралельну юрисдикцію з внутрішньодержавними судами. В Римському статуті МКС закріплено принцип компліментарності (додатковості), однак це не означає, що Суд здійснює переслідування тих злочинів, на яких вкажуть держави-учасниці, а свідчить про те, що Суд не ставить за мету переслідувати всі міжнародні злочини та поділяє це завдання з країнами-учасницями [1, с. 10].

При вирішенні компетентними органами питань, пов'язаних із здійсненням співробітництва з міжнародними судовими установами, в тому числі й шляхом визнання та виконання вироків таких установ або інших рішень, можна говорити про дію принципу «поступки частиною суверенітету», суть якого полягає в тому, що держава або міжнародна судова установа, яка звертається за правовою допомогою, передає запитуваній державі кримінальну юрисдикцію або її частину щодо розслідування, судового розгляду кримінальної справи або вико-

нання рішення суду. У таких випадках держава поступається частиною суверенного права розслідувати злочини, вчинені на її території або проти її інтересів, та карати винних. Таким чином, запитуючи необхідну форму співробітництва, запитуюча держава на добровільній основі надає міжнародній судовій установі власні повноваження, зокрема, щодо визнання (сфера судової або виконавчої юрисдикції) та виконання (сфера виконавчої юрисдикції) рішень останніх і таким чином добровільно поступається частиною суверенітету.

Проаналізувавши все вищевикладене, пропонуємо вважати поняття «міжнародна судова установа» загальним для всіх раніше зазначених понять, оскільки принципових відмінностей з точки зору кримінального процесу поняття не несуть, останні мають місце лише з позицій міжнародного права (наявність або відсутність міжнародної правосуб'єктності, підстав і порядку створення тощо). Принципово важливим виявляється те, що Україною має бути визнана юрисдикція такої міжнародної судової установи відповідно до норм чинного законодавства.

Під міжнародною судовою установою пропонуємо розуміти судовий або інший орган, наділений аналогічними повноваженнями на здійснення кримінального провадження, створений на підставі міжнародного договору або рішенням міжнародної організації, членом якої є Україна, згода на юрисдикційність якого надана Україною в установленому порядку.

Особливої актуальності питання співробітництва з міжнародними судовими установами набуває сьогодні. Це стосується МКС. Після Революції гідності Україна поступово визнає юрисдикцію МКС іншим ніж ратифікація правовим способом. Питання визнання юрисдикції МКС постали з новою силою після ратифікації Україною 16.09.2014 Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхні-

ми державами-членами, з іншого боку (т. зв. Угода про асоціацію). Відповідно до ст. 8 Угоди Україна взяла на себе зобов'язання ратифікувати РС та імплементувати в національне законодавство, а також пов'язані з ним документи. Римський статут Україною в повному обсязі не ратифіковано. Однак нашою державою така юрисдикція була визнана *ad hoc* двічі: 25.02.2014 щодо злочинів проти людяності, які відбувалися у період з 21.11.2013 по 22.02.2014, а також 04.02.2014 щодо воєнних злочинів, скоєних вищими посадовими особами Російської Федерації й керівниками терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР» у період з 20.02.2014 до сьогодні [11].

Так, форма співробітництва передбачена Римським статутом, однак її доцільність в літературі ставиться під обґрунтований сумнів [12], оскільки, з одного боку, Україна стає де-факто «асоційованою учасницею» Римського статуту, що породжує відповідні обов'язки для неї (наприклад, обов'язок видачі осіб), а, з іншого, – жодного формального статусу перед зазначеною установою Україна не набуває і в повному обсязі не може користуватися організаційними та процесуальними правами, що надаються Римським статутом повноцінним учасникам. Так, відповідно до ч. 3 ст. 12 РС при необхідності визнання юрисдикції державою, яка не є учасницею Статуту, ця держава може за допомогою заяви, переданої Секретарю, визнати здійснення Судом юрисдикції відносно даного злочину. Відповідну заяву було передано 08.09.2015 в ході офіційного візиту до Королівства Нідерланди [13]. Україна визнала юрисдикцію Міжнародного кримінального суду щодо злочинів проти людяності та воєнних злочинів. Кабінету Міністрів України та Генеральній Прокуратурі України було доручено зібрати необхідні матеріали та належну доказову базу для звернення до МКС. Ситуація щодо України на сьогодні перебуває на стадії попереднього розслідування (в Римському статуті не встанов-

лено граничних строків, протягом яких має тривати попереднє розслідування). На цій стадії збирається інформація, що стосується ситуації. Крім того, її метою є заохочення держав проводити внутрішні розслідування, тому цей процес може затягуватися на роки [14, с. 147]. Стадія попереднього розслідування складається з чотирьох фаз: перша фаза полягає в початковій оцінці інформації, отриманої з «повідомлень», тобто відбувається окреслення ситуації і виділення в ній тих злочинів, що потенційно можуть підпадати під юрисдикцію МКС (потребує вивчення і аналізу); друга – пов'язана з формальним початком попереднього розслідування, коли аналізується наявність передумов здійснення юрисдикції відповідно до ст. 12 РС, а також того, чи відносяться вчинені злочини до предметної юрисдикції Суду. Під час третьої фази оцінюються вимоги прийнятності потенційних справ. Четверта фаза спрямована на перевірку відповідності продовження провадження інтересам правосуддя [14, с. 148]. По першій ситуації Офісом Прокурора було встановлено наявність державної політики атакувати цивільне населення, а також можливість кваліфікації цих діянь як «атаки, спрямованої проти цивільного населення». Однак разом з цим Прокурор дійшов висновку про те, що замало інформації для задоволення вимоги щодо її широкомасштабності та систематичності. Із надходженням другої Заяви попереднє розслідування щодо обох ситуацій було об'єднане, оскільки, на думку Прокурора, друга ситуація «може розглядатись як продовження ситуації кризи, що почалася з протестного руху Майдану» [14, с. 149].

Таким чином, Україною не ратифіковано Римський статут, однак положення цього договору дозволяють державі, що не є членом Статуту, визнавати юрисдикцію Суду і активно, однак не повноцінно здійснювати співпрацю в кримінальній процесуальній сфері (гл. IX Статуту) [15], зокрема в проведенні ним вивчення переданої на його

розгляд ситуації, у подальшому можливому розслідуванні злочинів, які підпадуть під юрисдикцію МКС і здійсненні кримінального переслідування за ці злочини. В контексті набутих зобов'язань щодо активного співробітництва з МКС вважаємо за необхідне розробити дієвий механізм реалізації останніх на національному рівні, зокрема, шляхом прийняття спеціального закону про співробітництво з міжнародними судовими установами, в тому числі й з постійно діючим Міжнародним кримінальним судом. Світова практика успішно йде таким шляхом, прикладом чого можуть слугувати відповідні закони про співробітництво, прийняті Грузією, Швейцарською Конфедерацією, Великобританією. Для вирішення проблем, пов'язаних із визнанням юрисдикції МКС, необхідним є здійснення певних процедур, які б забезпечили повне включення в національне законодавство положень підписаного Україною Римського статуту МКС, зокрема: 1) усунення суперечностей між конституційними нормами і Римським статутом; 2) приведення у відповідність положенням Римського статуту національного кримінального законодавства; 3) створення належної правової бази для ефективної співпраці з МКС; 4) чітке розмежування юрисдикції внутрішньодержавних органів, які здійснюють кримінальне переслідування та юрисдикції МКС [16].

При цьому чіткої регламентації мають набути поняття, що використовуються у розумінні закону; принципи, на підставі яких здійснюватиметься співробітництво; підстави (наявність міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України у встановленому порядку, або за його відсутності – принцип взаємності), приводи (міжнародний запит) та обсяг співробітництва; визначення уповноважених і компетентних органів та їх повноважень; підстави для відмови у виконанні запиту; гарантії

реалізації процесуальних прав особи, яких стосується міжнародний запит і права яких можуть бути обмежені; можливість оскарження рішень уповноважених та компетентних органів щодо прийнятих ними рішень по міжнародному запиту; особливості реалізації окремих форм міжнародного співробітництва, зокрема, видачі для притягнення до міжнародної кримінальної відповідальності, передачі або надання правової допомоги різних видів; питання розподілу витрат, пов'язаних з таким співробітництвом.

Таким чином, проаналізувавши вищевказані позиції, а також законодавчі приписи, можна зробити висновок, що в Україні є чітко визначені потреби, а також певні законодавчі передумови для здійснення співробітництва з міжнародними судовими установами, при цьому в різних формах. Міжнародні судові установи є збірним поняттям, що включає всі органи міжнародної кримінальної юстиції, в тому числі й трибунали, а також постійно діючий Міжнародний кримінальний суд. Пропонуємо під міжнародною судовою установою розуміти судовий або інший орган, наділений аналогічними повноваженнями на здійснення кримінального провадження, створений на підставі міжнародного договору або рішенням міжнародної організації, членом якої є Україна, згода на юрисдикційність якого надана Україною в установленому порядку. Питання щодо визнання юрисдикції є найбільш проблемним і потребує вирішення певного кола задач. Для повноцінної співпраці необхідною є розробка механізму реалізації міжнародних зобов'язань на національному рівні шляхом прийняття окремого закону, в якому регламентуватиметься процесуальний порядок здійснення вищевказаного співробітництва, як варіант, а також узгодження вітчизняної Конституції, кримінального, кримінального процесуального законодавства із положеннями конкретних міжнародних договорів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Марусин И. С.* Международные уголовные судебные учреждения: судоустройство и судопроизводство / И. С. Марусин. – СПб.: Издательский Дом СПб. Гос. ун-та. Изд-во юрид. фак-та С. – Петерб. Гос. Унив-та, 2004. – 224 с.
2. *Пашковський М. І.* Концепція міжнародного співробітництва з кримінально-процесуальних питань / М. І. Пашковський // Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. праць.–Вип. 27. – О.: Юрид. л.-ра. – 2006. – С. 15–19.
3. *Энтин М. Л.* Международные судебные органы: вклад в обеспечение международной стабильности, законности и сотрудничества: автореф. дисс. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.10 / М. Л. Энтин. – М., 1993. – 54 с.
4. *Гуценко К. Ф.* Правоохранительные органы: учебник для юридических вузов и факультетов / Под ред. К. Ф. Гуценко. – Изд. 5-е, перераб. и доп. – М.: Изд-во «Зерцало», 2000. – 400 с.
5. *Васякина Е. В.* Эволюция международных уголовных трибуналов (1945–1994 гг): дисс. ... канд. юрид. наук.: спец. 12.00.10 / Е. В. Васякина. – М., 2014. – 193 с.
6. *Волеводз А. Г.* Современная система международной уголовной юстиции: понятие, правовые основы, структура и признаки / А. Г. Волеводз // Международное уголовное правосудие: современные проблемы. – М.: Инст-т права и публичной политики, 2009. – С. 303–323.
7. *Решетов Ю. А.* Борьба с международными преступлениями против мира и безопасности / Ю. А. Решетов. – М.: Международные отношения, 1983. – 224 с.
8. *Blakesley C. L.* Terrorism, Drugs, International Law and Protection of Human liberty / C. L. Blakesley. – New york. – 1992. – 350 p.
9. *Bassiuni C.* International Extradition and World Public Order / C. Bassiuni. – N.Y.: Oceana publication inc. – 1974. – 268 с.
10. *Дрьоміна Н. В.* Юрисдикція міжнародних кримінальних судів і трибуналів: монографія / Н. В. Дрьоміна. – О.: Фенікс. – 233 с.
11. Про Заяву Верховної Ради України «Про визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду щодо скоєння злочинів проти людяності та воєнних злочинів вищими посадовими особами Російської Федерації та керівниками терористичних організацій «ДНР» та «ЛНР», які призвели до особливо тяжких наслідків та масового вбивства українських громадян [Електронний ресурс]: Постанова Верховної Ради України від 04.02.2015. – Режим доступу: [http:// 145-VIII //zakon3.rada.gov.ua / laws/show/45–19](http://145-VIII//zakon3.rada.gov.ua/laws/show/45–19).
12. *Корня А.* Юрисдикція Міжнародного кримінального суду: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur.gazeta.com/publications/practice/mizhnarodne-pravo-investiciyi/mizhnarodniy-kriminalniy-sud-pro-et-contra.html>.
13. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/118525-yurisdikciya_mizhnarodnogo_kriminalnogo_sudu_schodo_zlochiviv.html.
14. *Аносова Ю. В.* Юрисдикція Міжнародного кримінального суду щодо злочинів, вчинених в ході збройних конфліктів у Грузії та Україні: порівняльний аспект / Ю. В. Аносова // Наукові записки НаУК-МА. Юридичні науки. – 2016. – Том 181. – С. 147–152.
15. Римський статут Міжнародного кримінального суду: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_588.
16. «Щодо участі України в Римському статуті Міжнародного кримінального суду». Аналітична записка: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1471>.

Pidgorodynska A. Some aspects of cooperation between Ukraine and international judicial institutions

The article considers topical issues of cooperation between Ukraine and international judicial institutions in the framework of criminal proceedings. Analyzed the concept of «international judicial body», «international judicial institution», «the international Tribunal», «the international court of justice» and it was concluded that there weren't any significant differences, from criminal procedure perspective (which take place from the standpoint of international law), and that all bodies are elements of the system of international criminal justice (or justice). In addition, it is proposed to use in criminal process the General notion of «international judicial institutions» – court or other body which has similar powers for the implementation of the criminal justice, established under the international Treaty or decision of an international organization (which member is Ukraine), the consent to which jurisdiction

provided by Ukraine in the established order. It is proposed to develop and adopt special Law of Ukraine, which will regulate the procedure of cooperation with international judicial institutions(also with International Criminal Court) to enforce the provisions of the relevant international treaties.

Ukraine cooperates with the International Criminal Court without ratification of the Rome Statute, in accordance with the Article 12 of the Treaty, if it's necessary, accepting the jurisdiction of a State which is not a party to this state, can use it to statements provided by the Registrar, accept the Court from exercising jurisdiction over execution of the crime. In addition, questions of the jurisdiction of the ICC to become more important after the ratification by Ukraine Association Agreement between Ukraine and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, under which Ukraine undertook to ratify the Rome Statute, to implement its provisions in national legislation, as well as the documents related to it. That jurisdiction over the recognition body is the first and the most important issue that must be addressed. This determines the implementation of certain procedures, including those related to the inclusion of further rules of the Rome Statute to the legislation of Ukraine. In particular, the elimination of contradictions between constitutional provisions and the Rome Statute; comply with the provisions of the Rome Statute, national criminal and criminal procedural law; creating appropriate framework for effective cooperation with the ICC; clear separation of jurisdictions ICC and domestic bodies that make prosecution.

Keywords: *international cooperation in criminal proceedings, international justice, international judicial institutions, international tribunals, international criminal process, international criminal court, international justice, sentence, transfer of persons, surrender of persons.*

Стаття надійшла до редакції журналу 20.05.2017 р.